

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 241. szám.
1937. október 23, szombat.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Árad, Bulev. Regele Ferdinand 4.

Egyezmény

jött létre a bucaresti sajtó híradása szerint az ország nagyipari érdekeltségeinek képviselői szerve, az UGIR, valamint az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium között a nemzeti munkavédelmi törvény intencióinak végrehajtása tárgyában. A bucaresti sajtó véglegesnek minősíti a létrejött megegyezést és hangsúlyozza, hogy a megállapodás minden egyes pontja teljes egyetértés eredményeként született meg az érdekelt iparvállalati képviselő, továbbá a szakminiszterium illetékes tényezői között, mert míg egyfelől az UGIR vezetői elvileg kötelezettséget vállaltak a szakminiszter ismeretes célkitűzései mellett, addig a miniszterium is belátta, hogy a nemzeti munkavédelem gyakorlati szempontjait csakis az érdekelt ipari és kereskedelmi vállalatok emiatt érdekeinek szem előtt tartása mellett lehet átültetni a gyakorlatba, és pedig oly program alapján, amelyet az érdekeltségek által felállított közös szerv, egy központi munkaközvetítő intézmény hajt fokozatosan, a tényleges szükségletekkel arányos mértékben végre.

Amidőn a kétségkívül nagyfontosságú egyezmény létrejöttét gyakorlati jelentőségének megfelelő helyen regisztráljuk, ugyanakkor ki kell emelnünk annak a ténynek jelentőségét is, hogy a nemzeti munkavédelmi törvény rendelkezéseit, — ugyancsak az egyezmény alapján, — meghatározott időpont nélkül, az ország különböző vidékeinek és helységeinek néprajzi adottságait figyelembe véve fogják alkalmazni. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy az új közmunkaközvetítő szerv, amely valószínűleg a miniszterium keretei között fog működni, maga gyűjti össze az állás után jelentkező állásnélküliek kéréseit és ugyancsak itt jelentik be a munkakerőt kereső vállalatok is a maguk szükségleteit. A munkaközvetítő hivatal ezután saját hatáskörében bonyolítja le a bejelentett szükségleteket és a beérkezett kérelmek arányában helyezi el a munkára jelentkező munkásokat és szakembereket.

Minden jel arra vall, hogy a kétségkívül szakmai összetételű új miniszteriális szerv, ha sikerül elkerülnie a protekcionizmus veszedelmeit, csak hasznos szolgálatot tehet az iparnak, merthízen hol az Argusban, hol a Prezentulban olvashatjuk napról-napra, hogy hány iparvállalat keres eredménytelenül román származású szakmunkásokat és mérnököket. Ugy a mérnökegyesület, mint a kereskedelmi végzett ifjak egyesülete már régebben közölte, hogy nincs egyetlen egy tagja sem állás nélkül s így a vállalatok részéről már eddig is megnyilatkozott igényléseket sem tudták kielégíteni. A közgazdasági több-

Közvetve

Fegyveresen beavatkozott a szovjet a japán-kínai háborúba

— Csapatokat küldött Oroszország Turkesztánba —
Allítólag Anglia hozzájárulásával történt a közbelépés

London, október 22. Az egész világon nagy izgalmat okozott Szovjetország az a hírése, hogy fegyveresen beavatkozott Turkesztánban az évek óta parázsló polgárháborúba és ezzel közvetve a kínai — japán háborúba is. Kína és Turkesztán már Mandzsúria megszállása óta a japán és az orosz hatalmi érdekeknek állandó küzdőtere. Turkesztán fontossága abból áll, hogy Mongólián kívül Turkesztán az egyedüli út a szovjet és Kína között. Mivel a japánok Belső Mongóliában szívesen terjeszkednek és a Shenzi Juan tartomány elfoglalása révén végleg elvágták a Külső Mongólia és Kína közötti összeköttetést és most már csak Turkesztánon keresztül lehetséges a szovjet orosz hadianyag szállítása Kína felé. A japán stratégia rég számított erre az eshetőségre és igyekezett Turkesztánt is Belső Mongóliához hasonlóan a saját érdekkörébe vonni. Ez év tavaszán Ma tábornok hatalmába kerítette Turkesztán déli részét és a Japán és Kína között kitört fegyveresviszály nagyobb lökést adott a felkelő mozgalomnak. Moszkva sakkhúzása most következett be azzal, hogy a szovjet nyíltan a turkesztáni kormányzó segítségére sietett, amit eddig sohasem tette meg és a szovjet haderő megszállta a Tarim medence oázis-városait. Ugylátszik Anglia hozzájárult ahhoz, hogy Moszkva megszállhassa Turkesztánt, mert a jelen helyzetben Japán jobban veszélyezteti indiai érdekeit, mint Szovjetország.

Miaja tábornok tiltakozik az önkéntesek elszállításá ellen

— A szovjet ismét robbantani akarja a semlegességi bizottságot —

LONDON, október 22. A semlegességi bizottság elnöki albizottsága pénteken négy és fél óra hosszat tárgyalt annak a határozatnak a lényegét illetően, amelyet az egyes kormányok elé kívánnak terjeszteni állásfoglalás végett. A határozat alapját az olasz-angol javaslat képezi, de valamennyi pontban nem sikerült a megegyezés létrehozása és így hétfőn folytatják a tanácskozásokat. Az állítólagos megegyezéssel kapcsolatos általános derülítés mára alaposan csökkent, mert a Szovjet részéről akadályokat gördítenek a végső kibontakozás elé. A szovjetkormány ragaszkodik ahhoz, hogy csak akkor tárgyal a hadviselő jogok elismeréséről, ha ténylegesen az utolsó önkéntes is elhagyta Spanyolország területét.

London, október 22. Az alsóház tegnap éjszakai ülésén Eden külügyminiszter közbeszólás formájában kijelentette, hogy október folyamán az angol haditengerészet felügyelete mellett közel

30.000 ember menekült el Gijónból.

ségi sajtó konkrét javaslatokat is tesz arra nézve, hogy a jogászai pályákról hogyan kellene az ipari pályákra terelni a főiskolás ifjúságot, merthízen ma már ott tartunk, hogy a magánvállalatok az állam szolgálatából csalják el a technikai szakembereket s még így sincs elég többségi szakember sem a nehéz, sem a kémiai, vagy például a rádió-

Később Chamberlain miniszterelnök is megemlékezett beszédében Gijón kiürítéséről és kijelentette, megbízta az angol nagykövetet, hogy intézzen a francia kormányhoz hasonló kérést Franco tábornokhoz, hogy a foglyokkal bánjanak emberségesen.

Burgos, október 22. A nemzeti falangista tanács megalakult. A megalakításnál nagyjában ugyanazokat az irányelveket követték, mint az olasz fasiszta nagytanács megalakításánál. A falangista tanács megalakításával

Franco tábornok létrehozta a nemzeti spanyolország két nagy pártjának: a falangista pártnak és a hagyományos pártnak összeolvadását.

Miaja tábornok kijelentette, hogy semmi esetre sem fogadják el a londoni beavatkozási bizottságnak azt a határozatát, hogy az idegen önkénteseket el kell szállítani Spanyolországból. A nemzetközi brigád tagjai nem fogják beleegyezni abba, hogy a köztársasági Spanyolország területéről eltávolítsák őket.

iparban. Az új miniszteriális munkaközvetítő hivatalra vár itt az a feladat, hogy a többségi és kisebbségi állástalan szakembereket az illetékes tényezők adott utmutatásai szerint helyezze el vidékenként s talán ezen az uton kísérelje meg első sorban megoldani az iparvállalatok szakember-szükségletének egyre fokozódó jelentőségű kérdését.

Egyik barátja lakásán

Letartóztatták a bucurești-i kosaras gyilkosság főtettesét

— A zsákmány nagyrészt elrejtette Culda —

BUCUREȘTI, október 22. A Goldschlager gyilkosság főtettesét és értelmi szerzőjét, Culda Romulust tegnap este a rendőrség elfogta. Culdának elfogyott a pénze és gyermekei felől is hírt akart hallani, ezért felkereste egyik barátját lakásán, hogy nála érdeklődjön. Közben a rendőrséget értesítették, hogy a gyilkos hol tartózkodik és így sikerült elfogni. Még az éjszaka folyamán megkezdtek kihallgatását és Culda ennek során bevallotta bűnét.

A fővárosi rendőrségen ma folytatták az elfogott Culda Romulus Gabriel kihallgatását. Megállapítást nyert, hogy Culda előre készült Goldschlager meggyilkolására. Culda ugyanis az áldozattól megtudta, hogy az valakitől a gyilkosság előtti napokban nagyobb összegű külföldi valutát kap. Értésülése után nyomban érintkezésbe lépett Tőkéskel és megbeszéltek a rablógyilkossági merénylet részleteit. Culda azt vallja, hogy mindössze 45 ezer leit rabolt el a gyilkosság után és abból 31 ezer leit adott Tőkés Bélának és ő fizette az autó sofőrjét is. A gyilkosnál mindössze ezer leit találtak, menekülése előtt pedig feleségének négyezer leit adott. Ezzel szemben Tőkés azt vallotta, hogy Culdánál nagyobb összegű ezresbankot és sok külföldi valutát látott. Ezért a hatóságok azt hiszik, hogy Culda elfogatása előtt elrejtette zsákmányát.

Halál büntetés vár Kun Bélára

London, október 22. Szovjetországból érkező hírek szerint a Stalin-féle vörös nagytakarítás legközelebbi áldozatául Kun Béla van kiszemelve. A szovjetsajtó elárulja róla, hogy augusztus óta a cseka foglya és „politikai rombolással”, valamint Trockij-párti üzemekkel vádolják, már pedig enek büntetése a Szovjetben csakis halál lehet.

Mikor az asszony kísérletezik

Irta: ROGER RÉGIS

Van az úgy néha, hogy az embert üldözi a pöch, de olyan makacsul üldözi, mintha a világ összeesküdött volna ellene.

Szép idő volt, úgyhogy Lucien reggel mikor irodába ment, vadonatúj szürke kalapiát vette fel. Büszkén masirozott legeslegutolsó divat szerint való kalapiában. S csakugyan, egész nap gyönyörű idő volt. Mialatt az irodában körmölt. Lucien a párizsi tavaszra gondolt, amely úgy felvidítja a szemet és megindítja a lelket. Amint mult az idő és közeledett a szabadulás pillanata, Lucien már előre örült. Elhatározta, hogy valahol fog hazasétálni, meg-megállva a kirakatok előtt. Istenem, Lucien tizenhét éves volt és úgy találta, hogy a hátország netovábbja, ha meg meri nézni kicsit a lányokat, asszonyokat, akikkel utjában találkozott.

Végre csakugyan hatóra lett és Lucien minden kollégáját megállózva rohant le a lépcsőn. Felcsapta a fejére a vadonatúj szürke kalapot s kezében kesztyűjével hetykén sétált végig az avenue de l'Opérán. Éppen megállt egy műkereskedés kirakata előtt, mikor hirtelen óriási csöppekben esni kezdett.

Lucien elképedve nézett az égre: azt hitte, csak rossz tréfa. Pedig éppen, hogy a természet összeesküvéséről volt szó, két hét óta először vihar vonult el Párizs fölött. S Lucien fején viselte csodálatos új kalapiját. Az első kapualj felé rohant és bemenekült az eső elől. Várt. Az eső pedig csak esett, mintha sose akarna elállni és Lucien már-már arra gondolt, hogy dacolva a vízzel, elmenekül, mikor hir-

telen egy hölgy szökött be az eső elől a kapu alá. Esernyőjét maga elé feszítve, mint egy pajzsot, ugrott be és Lucien úgy találta, hogy a várakozás nem is olyan unalmas. Tekintve, hogy a jövevény nagyon csinos volt. Ovatosan rásandított és figyelte, amint rendbeszedi magát. A nő kis tükrében megnézte magát, úrra kifestette arcát és száját, bepuderezte magát, úgy tollázkodott, mint ahogy egy madár rázza le tolláról az esőcseppeket.

Mikor elkészült, szembefordult Luciennel és leplezetlenül ránézett. Sőt a fiúnak úgy tetszett, még mosolyog is egy kicsit. Azonnal elkapta szemét és zavarosan másfelé nézett. Ekkor azonban egy kedves csengő hang törte meg a csendet:

— Micsoda szörnyű idő. És az ember igazán nem hitte volna, hogy ilyen gyönyörű délután még esni fog!

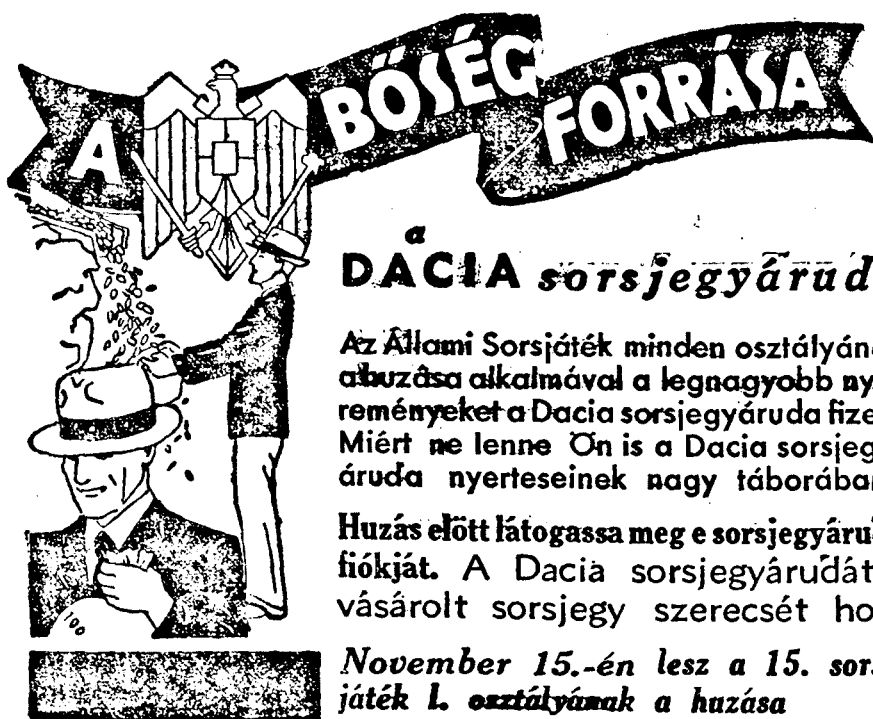
Lucien nem tehetősebb más, mint merő udvariasságból megerősítette a hölgy megállapítását:

— Valóban — mondta — ez kétségbeesítő.

— Látom, ön nagyon bosszankodik. — folytatta a hölgy — biztosan sietős a dolga. Ha szolgálatot teszek vele, nagyon szívesen felajánlom, ossza meg velem az esernyőmet, szívesen elmegyek önnel a legközelebbi autóbuss megállóig, vagy a földalattiig.

Lucien riadtan nézett rá. A lány (vagy asszony) nagyon komolyan beszélt és barátságosan, udvariassan mosolygott és már tartotta is az esernyőjét, amelyet újra kinyitott. Lucien dadogott:

— Bocsásson meg asszonyom, csakugyan nagyon sietek, de olyan ruha van rajtam amelyek, ugye árt már az eső... és a kalapom is régi.

DÁCIA sorsjegyaruda

Az Állami Sorsjáték minden osztályának ámbuzása alkalmával a legnagyobb nyemrényeket a Dacia sorsjegyaruda fizeti. Miért ne lenne Ön is a Dacia sorsjegyaruda nyerteseinek nagy táborában?

Huzás előtt látogassa meg e sorsjegyaruda fiókját. A Dacia sorsjegyarudától vásárolt sorsjegy szerencsét hoz.

November 15.-én lesz a 15. sorsjáték I. osztályának a húzása

DACIA

Sorsjegyaruda

Helyi cím: Cassa de Păstrare Generala din Arad (Aradi Általános Takarékpénztár) Arad, Bul. Reg. Marial

Dinamitrobbanás temetett el két munkást Aradmegyében

Súlyos szerencsétlenség történt Iosasel-Jószáshely községben. A falu közelében néhány nap óta a megyei ut szélesítése céljából sziklákat robbantottak. Az elmúlt este előírás szerint két helyre tettek be dinamitot, amely azonban csak egy helyen robbant fel. Miután a második robbanás nem következett be, két munkás: Maris Ioan és Sircuta Axente a közelébe ment, hogy a robbanás elmaradásának okát megállapítsa. Amikor az akna

szájához értek, a robbanás bekövetkezett és a légnomás a levegőbe röpitette mindkét munkást, akiket ezután a visszaeső szikladarabok maguk alá temettek. A mentési munkálatokat azonnal megkezdtek Roth Adolf gépész és Maleanu hadnagy, tanító irányítása mellett az előképzős katonák. Egy órai nehéz munka után sikerült a két munkás a sziklák alól kimenteni. Mindkettőjüket súlyos sérülésekkel a Ineu-borosjenői kórházba szállították.

— Szóval nincs szüksége az esernyőmre? — Nem, nem, köszönöm, igazán... különben is már alig esik.

És pánikszzerű rémülettel megemelte vadonatúj kalapiját és kiugrott az esőbe.

Mikor a kis Mme Delantre — ő volt az ázott madár a kapu alatt — hét óra tájban hazaiött, alig csókolta meg férjét diadalmasan kiáltotta:

— Megint egy!

S mikor kinevette magát, folytatta:

— Az esős nap nekem a legnagyobb öröm. Kézelheted, hogy felhasználtam a kifinomult alkalmat kísérleteim folytatására. Mint rendesen, ma is fényesen sikerült: Egy férfi a legtermészetesebb dolognak tartja, hogy egy vadidegen nőnek felajánlja esernyőjét egy darabon. De ha egy nő ajánlja fel esernyőjét egy férfinak, a férfi félni kezd. Bizalmatlankodik, macclfiavelikus cselekvésvánit... O, ha láttad volna, hogy menekült az a fiatalember az imént — és Delantrené úrra nevetni kezdett. Férje vele nevetett, de aztán megjegyezte:

— Micsoda bolond vagy te! De arra kérek csak, vigyázz! Egyszer egy nagyon vállalkozó férfit találász akadni és akkor kész a baj.

— O ne félts te engem! A kísérleteim számára mindig a kicsit bamba legényeket választom ki.

GORISTO 5. 7¼ és 9¼
3 ó. olcsó helyi árak
Telefon: 2065.

SHIRLEY TEMPLE
A sanghái menekült

Partnerei: Alice Faye és Robert Young
Paramount Journal Szines Mickv Maus

Macek dr. kihallgatása Pál hercegnél

Belgrád, október 22. Az egyesült ellenzéki pártok vezetői ma visszatértek Belgrádba, miután a Susak melletti Farkasicevóban Macekkel tárgyaltak. Az ellenzéki vezeték nem adtak sajtónyilatkozatot a tárgyalások anyagáról, állítólag azonban elhatározták, hogy a horvát parasztpárttal együttesen emlékiratot készítenek és ezt dr. Macek juttatja el Pál kormányzóherceghez. Az emlékiratban közlik a kormányzó-herceggel az egyesült ellenzék pártjainak és a horvát parasztpártnak együttműködésére vonatkozó megállapodást. Hir szerint már a jövő héten sor került dr. Macek kihallgatására. Egyébként a jugoszláv törvényhozást bizonytalan időre emapolták.

A Timpul jelenti:

Megállapodás jött létre Pop Valer és az iparvállalatok között

— A miniszter visszavonta körlevelét, mert „számolni kell az ország különböző vidékének földrajzi, illetve néprajzi sajátosságaival” —

Központi munkaközvetítő irodát létesít a gyáripár

Arad, október 22. Mint ismeretes, Pop Valer kereskedelemügyi miniszter körlevelében fordult közel száz Ardeal-erdélyi, bucovinai és Banat-bánsági iparvállalathoz, s arra szólította fel a gyárak igazgatóságait, hogy rövid határidő alatt úgy szervezzék át vállalataik tisztviselői karát és munkástáborát, hogy az igazgatósági tagok és tisztviselők ötven, a munkások hetvenöt százaléka pedig kizárólag román legyen. A miniszteri levél ugyan kifejezett megtorlást nem helyezett kilátásba, de nyomatékosan felszólította a gyárigazgatóságokat, hogy még november 1-ig küldjék be arra vonatkozó válaszaikat, hogy elfogadják-e, vagy sem a miniszteri „tanácsot”. A körlevelében foglaltak nagy megdöbbenést keltettek a kisebbségi lakosság körében, de a gyárvállalatok is tanácsstalanul állottak a miniszteri körlevél óhajai előtt, nemcsak azért, mert az ilyen átszervezésre hosszú évekre volna szükség, hanem, mert nem lévén munkanélküli tisztviselő és szakmunkás, az alkalmazottak kicserélésére nem láttak semmiféle módot.

Tul a gyárigazgatók célszerűségi szempontjain, főleg a kérdés politikai oldala volt az, ami a megdöbbenést kiváltotta. Pop miniszter körlevelétől függetlenül évek óta az az irányzat, hogy gyárak kisebbségi munkást, vagy teljesen nem, vagy csak elvétve alkalmaztak s ily körülmények között a kisebbségi fiatalok elhelyezkedésének menete amúgy is teljesen megakadt.

Ezek miatt a lényegbevágó és a kisebbségi jogokba ütköző szempontok miatt volt kényszerű a Magyar Párt panasz tárgyává tenni Pop Valer körlevelét.

A megoldás technikai akadályai miatt Pop Valer miniszter néhány héttel ezelőtt úgy módosította a körlevelben foglalt óhajait, hogy

hosszabb határidőt adott a gyárak válaszaiknak beadására.

Ez a határidő vége felé közeledett, de már lejárt előtt tárgyalások kezdődtek a gyárvállalatok képviselői és Pop Valer között. A Timpul közleménye szerint

a tanácskozások megegyezéssel végződtek

s most már nincs szó a körlevél eredeti fogalmazásának szószerinti végrehajtásáról s a miniszter az általa felállított határidő betartását sem kívánja.

A „Timpul” a következőkben foglalja össze a megegyezés lényegét:

„Az ország iparvállalatainak képviselői és az ipar és kereskedelemügyi miniszter között teljes egyetértés jött létre annak a kölcsönös elismerésében, hogy a román elemet támogatni kell.

A nemzeti munka védelmére vonatkozó törvényt határozott határidő nélkül állandó fejlődés útján fogják alkalmazni, számot vetve az ország különböző vidékei-

nek és városainak földrajzi illetve etnográfiai sajátosságaival.

A megegyezés értelmében az ország összes iparvállalatainak részvételével központi irodát állítanak fel. Az állást keresőknek ide kell benyújtaniuk kéréseiket, az iparvállalatoknak pedig ehhez az irodához kell fordulniuk, hogy ha személyzetre van szükségük. Ez az iroda fogja aztán szétosztani a munkásokat és a tisztviselőket a különböző iparvállalatokhoz, számot vetve a román munka támogatására és védelmére vonatkozó törvény intézkedéseivel.

„TRIO-VOX”

Várady Aladár

és

Mezey Nelly

közkívánatra
prolongálva
szombat és vasárnap a

„DACIA”

étteremben

teljesen új műsorral

A bucurești-i bonctani intézetbe szállították Csukay László holttestének belső részeit

Nem csak a közönséget, de a bünyügyi hatóságokat is élénken foglalkoztatja most már Csukay László földbirtokos megrendítő halála, amelynek körülményeit már részletesen ismertettük. Az ügyészség által elrendelt boncolás jegyzőkönyve csak pénteken készült el és így előreláthatólag a jövő hét előtt fontos fordulat nem történhet az ügyben.

Munkatársunk ma az ügyészségen beszélgetést folytatott dr. Ionescu Alexandru törvényszéki orvos-szakértővel, aki csütörtök délelőtt boncolta fel a tragikus halált halt Csukay László holttestét.

— Megállapítható a halál pontos oka? — kérdeztük.

— A boncolási jegyzőkönyvben, — amelyet pénteken délben terjesztettem a vizsgálóbíróhoz, részletesen ismertettem a holttesten talált sérüléseket. Kétségtelenül megállapítható, hogy a borda sérülések voltak a legsúlyosabbak. Az eltört borda megsértette a beteg tüdőt.

— A holttestből eltávolított belsőrészeket mikor küldték fel a bucuresti bonctani intézetbe?

— A belső részeket szesszel telt üvegbe zárva a rendőrség bünyügyi osztályán őrizték péntek déli egy óráig. A tájékoztató jelentés kíséretében ma küldték el Bucurestibe.

— Kétségtelenül nyilvánvaló, hogy szándékosan meggyilkolták Csukay Lászlót?

A kényes kérdésre kitérő a válasz:

— Ha egy embert letepernek — mondja dr. Ionescu — és a támadók rárohannak, ütökvérlik —, meg lehet állapítani ki adta a halálos ütést? Szinte lehetetlenség. Ha a tömeg megröhan egy embert és mindenki ráüt

egyed, mégha az ütések külön-külön csak könnyű sérülést okoznak —, a sok ütés együttesen halálos lehet...

— Ebben az esetben kit kell felelősségre vonni?

A kérdésre nincs felelet, mert ez már nem orvosi, hanem jogi kérdés.

Annyit azonban — még jogi felkészültségnélkül is akárki megállapíthat, hogy a tömeg minden egyes tagja tudatában lehet annak, hogy egyetlen ütéssel is hozzájárulhat ahhoz, hogy meggyilkoljon egy embert.

A büntetőjogi kérdések tisztázása ebben az ügyben a legnagyobb eréllyel még most is folyamatban van. Vulpe Constantin vezető főügyész közismert erélyével és körültekintésével személyesen irányítja a vizsgálatot, melynek során a jövő héten minden valószínűség szerint meglepő fordulat következhetikbe. Csukay László szörnyű halálának körülményeit az ügyészség II szám kabinetje nyoma. Al. Alexandrescu ügyész egyenlőre a vizsgálat eredményesévé való tekintettel még nem nyilatkozhatik a nyomozás eddigi eredményeiről. A tanúkihallgatásokat a legközelebbi idő alatt eszközlik és megállapítható lesz: ki vonható felelősségre gyilkosságra való felbujtás címén?...

Visszavonhatatlanul még csak 3 napig

„Orgonavirágzás”

Jeanette Mac-Donald és Nelson Eddy

URANIA Premiermozgó

Telefonelövét: 12-32. 5, 7.15, 9.30

3 órákor mérsékelt árakkal

Biztosítsa jegvét elővételben
Kérjük a pontos megjelenést

A LEGÉSZ VILÁG

a MERCUR SORSJEGYÁRUDÁBA veti reményét ...ÉS IGAZA VAN

Eddig ez a sorsjegyárudába annyi embert tett gazdaggá, hogy természetes, hogy minden húzás után a Mercur sorsjegyáruda játékosainak száma jelentékenyen növekszik.

Menjen Ön is a MERCUR sorsjegyárudához és november 15.-én, a 15. sorsjáték I. osztályának a húzása napján, gazdag ember lesz.

HUZÁS NOVEMBER 15-én

MERCUR

Helyi cím:

Goldschmidt Bank R. T. Arad

Főbizományos GOLDSCHMIDT Bank Arad

A FIRENZEI BALETT ARADON

A felajzott kíváncsiság hangulata ringatta a város színházlátogató közönségét, amidőn megjelentek a ríktó színű plakátok, amelyek hangzatos szavakkal ígértek különleges élvezetet a művészet rajongóinak. — Boldogan vették tudomásul, — mégha busasan is kell megfizetni, — hogy itt Aradon gyönyörködtet az olasz ballett, amelyet a fejlett olasz opera-kultusz bomlasztott virágzásba. Már a kora délelőtti órákban, mint egy csodákkal kecsgető várat, megrohmozták a színház pénztárát, hogy a színes papírszöveget idejében megszerezze, amely a „Balletto della citta di Firenze” megtekintésére jogosít. És egy szép színházi est kellemesen borzongató sejtésével várták az estét...

Az este, — rendes szokása szerint, — eljött és némi melankóliával, sőt a tanulságok sulya alatt meggörnyedve számolhatunk be a történetekről.

A nézőtérén már az előadás megkezdése előtt „hüvös” hangulat uralkodott. A színház fogadta „hidegen” a lenge selymekbe öltözött ballerínákat és a nézőket, akik megbocsájtatható jóhiszeműséggel adták át felöltőjüket a színházi ruhatárosnak.

Kilenc óra. A beharangozó közlemények szerint most kezdődik meg az előadás. — Mondjuk inkább feltételes módban: kezdődne! A „türelem gyertyája” ég, ég... elperreg az idő és úgy tíz óra tájban a sötétedő arcokról látható, hogy ama bizonyos „türelem gyertyája” már nagyon fogytán van, — alig pislog. — Miért nem kezdik meg az előadást? — Az emberek nem a félelemtől dideregnek, hogy elmaradhat az előadás, hanem a hideg őszi éjszaka leheletétől amely besurran a folyosókon át a színházépületbe. — Hideg van, — csak a várakozás hangulata fűt. Az emberek megadóan ballagnak ki a ruhatárba és visszatérnek a felöltővel, sugárzó arccal:

igly talán nem lesz a műélvezetnek náthás befejezése.

Végre!... Csengő berreg, a függöny felgördülését jelzik, most adják azt amiért drága pénzzel megfizettek. Kopott zongora kezd álmosan zörögni, a hangja olyan reménytelenül vézna és egykedvű, mintha csak sóhajtaná: „nekem már minden mindegy... lesz, ami lesz.”

A függöny szétlebben és a nézők hátán könnyű borzongás fut végig: a ballerínák lenge ruhában hajlanak, mint a könnyű szélben a nádszál, de az illúzió helyett ilyen prózai kérdés tolakszik elő: — Nem fáznak? És emberséges aggodalommal lesik az álmos zongora-verkli-szót, mikor lesz gyorsabb ütemű, hogy a táncosnők is fűgérbben mozoghassanak? — talán így nem fáznak meg.

Az első szám ilyen aggodalmak közepett folyik le. Azután szünet. Am nem olyan egyszerű szünet, hanem kiadós, mint a baka-cipó. Lézengő taps könyörög végre is a függöny széthúzásáért. Jóságos az olasz táncosok, — megkönyörülnek. — Kezdődik:

„Bonyodalom az elveszett pénz miatt,” — vagyis egy ösztövért történetet mesélnek el mozdulatokkal. Beethoven muzsikája csak nyögdéssel az árva zongorán. A páholyok felől fojtott tüszentés hallatszik. — Mi ez,

visszhang? — Itt is, ott is válaszolnak, — a megfázott emberek kórusa ugyan-olyan erős-ségű hangnemben zeng, mint a küzködő zongora-szó.

Megkezdődik a tánc. Mégis, — most már minden zavaró mellékkörülmény ellenére, érdeklődésünket a színpad felé parancsoljuk. — Az olasz ballett, — a táncművészet... óh! — Ez bizserg a nézőben, de egyre növekvő gyanakvással bámul. A ballett-csoport tagjai közt úgy látszik nincs egyetértés, mert a csoport-táncoknál még véletlenül sem csinálják egyszerre a mozdulatot. Összhangtalanul táncolnak még akkor is, amidőn a táncoló figurák nem tömegesen egységes mozdulattal igyekeznek valamit kifejezni.

A szólótáncosok?... Olyan meggyőződés nélkül táncolnak, mintha teljesen tudatában volnának annak a lassan kialakuló megállapításnak, hogy a firenzei ballett-csoport még nagyon kezdetlegesen szolgálja a tánc muzsáját. Talán csak egy két szólótáncos emlékeztet a világhírű olasz ballett-művészetre. Egy nevet lehet kiemelni: Liza Gzobel. — Sudár szép alak, mozdulatai könnyedén kifejezők, s tánc közben nem látszik rajta a technikával való küzdelem. Természetesen hatnak a mozdulatai. Különösen az „Intermezzo”-ban meggyőző erejű hajlékony testének érzéseket közvetítő mozdulata. Közönségsikere van még Erwin Hoffmann-nak is, aki színészi, de nem táncművészi tehetségével vonja magára a néző figyelmét.

Az utolsó szám: Don Quichotte. A színpad így hirdeti: nagy drámai ballett 6 képből és 2 intermezzo. Zenéjét szerezte Mario Salerno és a játék rendezője Angiola Sartorio, aki az előző képek coreografiáját is alkotta. Meglehetősen kifejező erő nélkül és összefüggéstelenül.

Don Quichotte megszemélyesítője Antonio Fluerer. A maszkja remek, de a tánc bizonytalan. Gyengén érzékelteti a „bus képű lovag” tragédiáját. Esetlensége nem öntudatos és így nem Don Quichotte jól ismert kócos figurájára emlékeztet, hanem inkább arra, hogy ez az esetlenség egyéni megnyilatkozás. Néha kecses igyekszik lenni, — kecses, ami nem épen hízogó jelző a férfire, mégha ballett táncos is az illető.

Előadás után beszélgetünk a társulat vezetőjével, aki az egyik bucuresti színházi ügynökség megbízottja. Természetesen áradozva dicsér, hiszen ez üzlet és a portékát a jó kereskedő sohasem ócsárolja. Reménytelen vágy, hogy villám-interwiev keretében számolhassunk be a társulat keletkezéséről, művészi céljairól és és további utjairól. A társulat egyik tagjától igyekszünk megtudni azt, ami még érdekel. Csak olaszul tud, de jön a segítség: a társulatnak magyar tagja is van. A műsoron így szerepel: Susana Albertt.

Albert Zsuzsika — szólítsuk csak igazi nevén — szolgálatkészen felel.

— Olasz államsegéllyel indult utnak Firenzéből a társulat?

— Nem. — Magánválalkozás.

Láttuk a „Balletto della citta di Firenze” társulatot. Megfizettük nem csak a belépőjegyet, hanem a tandíjat is. És egy kérdésünk van az egész vendégszerepléssel kapcsolatban:

— Miért kell így, ballett-stilusban eljátszani a közönség bizalmát?

Nedeczky Ferenc.

GRAETZOR-RADIO

a német világcsoda

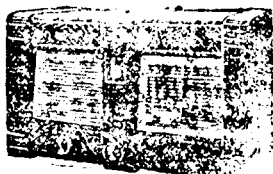
4 + 2 lámpás készülék, A márkás rádiók koronája. Utánozhatatlan, tökéletes hang. Óriási üvegskalával legegyszerűbb a kezelése.

Az öt világrészt tökéletesen hozza

Halgassa meg minden kötelesség nélkül

HAMMER ZS. és Fia cég

Blv. Regele Ferdinand 27.

Feloszlatták a németországi Katolikus Szövetséget

BERLIN, október 22. A német birodalmi közoktatásiügyi miniszter tegnap kelt rendeletével feloszlatta a németországi katolikusok szövetségét.

A Katolikus Szövetség Németországban is, mint minden államban, az a vallásos alapon álló világi szervezet, amely a katolikus életnek minden társadalmi vonatkozását számontartja és katolikus mozgalmakat a társadalomnak és világi téren jelentkező tevékenységét katolikus keresztényi szellemben irányítja.

Az autó-adó reformját szorgalmazzák az aradi kis- és nagyautó-tulajdonosok

Csaknem a felére csökkent Aradon és a megyében a használatban levő autók száma — „Kisautós olönyben!”

Érdekes film Arad autóparkjáról

Október elsejétől a mai napig az aradi rendőrség közlekedési ügyosztályának kimutatása szerint Aradon és a megyében lévő gépjárművek állományának

csaknem felét kivonták a forgalomból

Aradon a megyével együtt mindössze 738 gépjárművet tartanak nyilván mégpedig a következő csoportokban: 431 luxusautó, 135 tehergépkocsi, 12 motorbicikli, 40 autóbussz, valamint két tüzoltóautó, egy mentőautó és két locsolókocsi Ezek közül most csaknem háromszáz járművet vontak ki a forgalomból. A leállított járművek legnagyobb része luxusautó és motorbicikli. A leállítás főoka az, hogy október elsején kezdődött meg az adó-év harmadik negyede és miután a motorikus járművek tulajdonosai negyedévenként előre kell kifizessék az adót, sokan nem bírták ezt

az összeget kiegyenlíteni és minthogy megbírságotlák őket, járműveiket inkább leállították és kivonták a forgalomból. Az autók után ugyanis — az autótulajdonosok szerint — nagyon magas adót kell fizetni. Az adót a következő kategóriákban vétik ki az autókra: Az olyan luxuskocsik után, amelyeknek súlya nem haladja meg az ezer kilót, évi öt ezer lei fizetendő. 1000—1500 kilóig, hat ezer lei, 1500—2000 kilóig nyolc ezer lei, míg két-ezer kilon felüli luxusautók után tizenkétezer lei évi adó fizetendő. A teherautók után ötezer leies pauszálár fizetendő, míg a motorke-rekpárokat évi 1200 lei adóval sújtják, a pótkocsis motorbicikli után 1600 lei az évi adó, míg a taxiautó után általános ötezer lei adót kell fizetni. Az autóbusszok pedig évi 7800 lei illeték alá esnek.

A benzinfogyasztás alapján fizessék az autó-adót

A magas adók ellen az autótulajdonosok többször tiltakoztak, de eddig eredménytelenül. Két évvel ezelőtt elérték ugyan, hogy törvényjavaslatként a parlamentig került, elkeresik, amelyben annak a kívánságuknak láttak kifejezést, hogy

Olaszország, Franciaország, Belgium és Svájc mintájára nálunk is szüntessék meg az autó után fizetendő adót és az összeget a benzin árával együtt inkasszálják. A parlament azonban visszautasította ezt a törvényjavaslatot,

továbbra is a régi és az autótulajdonosokra nézve kedvezőtlen rendszer maradt érvényben. Annak ellenére, hogy az illetékesek kimutatták, hogyha az autódót a felsorolt államok mintájára a benzin árában szedik be az állam a motorikus járművek után sokkal nagyobb jövedelemhez jut, mint a jelenlegi adórendszer szerint. A mostani autódórendszer következtében sokan nem vásárolnak járművet, akiknek pedig már megvan a kocsijuk, amint csak tehetik, kivonják a forgalomból, hogy ne kelljen utána adót fizetni. Amennyiben azonban az adót a benzin árával egyidejűleg ugvszólván leienként fizethetnek, senki sem állítaná le kocsiját,

mert csak annyi adót fizetne, amennyi benzint fogyaszt.

Az autótulajdonos pedig, ha kocsija üzemben van, nem állja meg, hogy ne használja.

A magas adók mellett a gazdasági körülmények is kihatással vannak az autótartásra. Amíg az 1928—1929 és 1930-ban uralkodott konjunktúra idején Aradon a gépkocsik száma elérte az 1328-at, addig a gazdasági válság mélypontján, 1932—34-ben Ara-

don és a megyében mindössze 575 járművet tartottak nyilván a rendőrségi nyilvántartásban. Két év óta újra megindult az autóvásárlás. Ez főleg ebben az évben tapasztalható.

Nagyszabású fásítási programra készülnek Aradmegyében

— Tizenötezer akácia ültetésére kerül sor —
Kertészeti kiállítás lesz Aradon

Az aradi kertészek elhatározták, hogy november 13-ikán, 14-ikén és 15-ikén virág és gyümölcsfakiállítást rendeznek Aradon. A kiállításon úgy Arad, mint a vidék kertészei legszebb anyagukkal vonulnak fel és azon előreláthatólag a szomszédos megyék kertészei is részt vesznek.

Azokat a hatóságokat, amelyek hatáskörében a megye mezőgazdaságának irányítása tartozik, már

régen foglalkoztatja Aradmegye fásításának kérdése.

Elsősorban arról van szó, hogy a legelőket fecsoportokkal kerítik be, másrészt pedig a községek közelében kis erdők, ligetek kialakulását segítsék elő.

Értesülésünk szerint Magos erdőmérnök vezetése alatt a közeljövőben

az egyik Arad közelében lévő állami területen erdészeti és gyümölcsstermelő mintagazdaságot szerveznek

és arra törekednek, hogy rövid idő alatt ha-

Idén ugyanis közel nyolcvan új kocsit vásároltak Aradon. Ilyen nagyarányú autóvásárlásra 1928 óta nem volt példa.

Az új kocsik vásárlói főleg az ugynevezett „kisautókat” veszik, miután azok üzemeltetése jóval olcsóbb a „nagykocsikénál”. Az autóvásárlások fellendüléséből következően Aradon is érezteti hatását a gazdasági fellendülés.

Az 1937 mélypontot jelent

Az idei nagyarányú autóleállításokra azonban még a legsúlyosabb gazdasági dekonjunktúra idején sem volt példa. Az autótulajdonosok ugyanis értesülésünk szerint — ily módon is tiltakozni akarnak a túl magas autódó ellen és hathatós mozgalmat akarnak indítani annak érdekében, hogy az olasz, francia, belga és svájci mintára oldják meg nálunk is az autódó kérdését.

A magánautótulajdonosokkal együtt a bérautótulajdonosok is panaszkodnak a magas adókra és általában a nagy üzemi költségekre is, amelynek következtében az autótaxik tartása nem fizetődik ki a tulajdonosoknak. Erre jellemző az a tény, hogy még

öt évvel ezelőtt 62 bérautó volt Aradon, ezzel szemben jelenleg mindössze 38 autótaxis tartja üzemben a kocsiját.

sonló mintagazdaságok a megye több részében megvalósuljanak.

A fásítási terv megvalósítása érdekében az aradi mezőgazdasági kamara

15 ezer akácfát bocsát díjmentesen a községek rendelkezésére

azzal a céllal, hogy ezeket elsősorban községi kutak mellett ültessék el. Ily módon akarják elérni azt, hogy a kutak árnyékosak legyenek. Az említett tizenötezer akácfán kívül a kamara több ezer facsemetét ad ugyancsak díjmentesen a községeknek a legelők fákkal való körül kerítése céljából.

SELECT d. u. 3 (mérs.) 5, 7, 15 és 9:15
Egy férfit sem érdemes!
Walter Reisch ragyogóbécsi filmje nagyszertű muzsikával, remek táncokkal!
Luli v. Hohenberg, Lisi Handl, Annie Markart, Fred Hennings

H I R E K

**Az Aradi Közlöny
automata-telefonszámai:**

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

**900 lei
egy babszemért!**

Varga Mária, Satumare-szatmári fiatal és feltűnő szépségű cigányasszony felállította a szélhámosság világrekordját. A falusiakat „varázslatos” tudományával szédítő asszony kilencszáz leiért adott el — egy paszulyszemet. Varga Mária becsületes foglalkozást is űzött. Sorrajárta a falvakat és ócska ruhákat cserélt zománcos edénnyel. Legutóbbi körutja során betért a Porumbesti községben lakó Borzsa Mihály gazdálkodó házába, ahol a szaporaszavu gazdasszony elbeszélte a „megnyerő” arcu cigányasszonynak, hogy férje nem tiszteli a családi élet korlátjait s emiatt gyakori közöttük a veszekedés. Varga Mária észrevette, hogy itt az ő mellékfoglalkozása számára terep kínálkozik. Bizalmasan megsugta tehát a jámbor és együgyű gazdasszonynak, hogy csekély elenyszolgáltatás fejében helyreállítja a családi békességet. Jó összeköttetése van a szellemekkel, akiket varázslatos tudományával úgy táncoltat, ahogyan éppen akar. Kilencszáz leit kért a munkáért, amit a családi egyetértésre szomjazó, naiv falusi asszony azonnal át is adott. Varga Mária elkérte még a két arany jegygyűrűt és egy nadrágot s azzal távozott, hogy este visszajön dolgozni. Borzsané többet soha sem látta. A szép cigányasszonynak nyomavesztett Porumbestiben és Halmeu-Halmiban tűnt fel, ahol Rákóczi Sándornéhoz kopogtatott be. Itt nagybetegen találta a családfőt, aki — Rákócziné előadása szerint — az utolsókat járta. Varga Mária itt is felajánlotta segítségét és biztos gyógyulást ígért. Kilencszáz leit kért Rákóczinétól is, aki kölcsönkérte a pénzt, csak hogy az urát még egyszer egészségesen lássa. A cigányasszony egy paszulyszemet tett a beteg párnája alá és meghagyta azt is, hogy tavasszal ültessék el a paszulyszemet, mert ahogy a termés fog fejlődni, úgy fog szaporodni a gazdaság is, majd eltávozott azzal, hogy a varázzserekekkel visszajön este, de csak a csendőrségen látták viszont, ahol a porumbesti szélhámosságáért letartóztatták. A ravasz cigányasszonyt, az egyszerű falusiak bánatának vámszedőjét, bekísérték a satumare-szatmári ügyészség fogházába.

— **Esküvő.** Kele Marika és Kormos Zoltán holnap, f. hó 24-én déli fél 12 órakor tartják esküvőjüket lakásukon.

— **Anghelescu miniszter felgyógyult.** Bucurestiből jelentik: Anghelescu nemzeti nevelésiügyi miniszter betegségéből felgyógyult és a mai nappal elfoglalta hivatalát. Anghelescu miniszter néhány napi tartózkodásra Sinaiába utazik.

— **Százezrek a villamoskocsiban.** Newyorkból jelentik: A földalatti villamos egyik vagonjában 670 ezer dollárt kitevő értékpapírt találtak egy csomagban. Ezek között olyan értékpapírok is vannak, amelyeket két évvel ezelőtt a Manhattan bankból loptak el.

— **Sikkasztó lelkész.** Jasiból jelentik: Az ügyészség elrendelte Vasile Leu lelkész letartóztatását. A lelkészt azzal vádolják, hogy a jasi leányiskola pénzalapjait elsikkasztotta. Felesége ennek az iskolának volt az igazgatónöje. A pénzeket kívül 5 vagon tüzfát és egyéb anyagokat is eltulajdonított és a szolgaszemélyzetet vádolta meg, hogy ők a lopás tettesei.

— **PAPNEVELDÉBE, GIMNAZIUMBA ÉS IPARI LICEUMBA NEM IRATHATÓ MAGÁNTANULÓ.** Bucurestiből jelentik: A nevelésiügyi miniszterium rendelete értelmében a szemináriumokba és az ipari liceumokba a jövőben nem iratkozhatnak be magántanulók és magántanulók ezekben az intézetekben vizsgát sem tehetnek. Az intézkedés azért történt, mert a fenti intézetekben olyan gyakorlati tantárgyakat is tanítanak, amelyeket magántanulók nem tudnak az intézeten kívül kellőleg elsajátítani.

— **Halálozás.** Özv. Glück Ignácné sz. Grossman Gizella életének 80. évében elhunyt. Dr. Gabos Jenő ügyvéd édesanyját gyászolja az elhunytban. Temetése f. hó 24-én, vasárnap délután 3 órakor lesz a Banca Românească (volt Bohus)-palotából.

— **Sírköavatások.** Néhai Sonneschein Zsigmond sírköavatása f. hó 24-én, vasárnap d. e. fél 12 órakor lesz a régi zsidó temetőben.

Néhai Grünbaum Vilmos sírköavatása f. hó 24-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a régi zsidótemetőben.

— **A VALTOZÁS ÉVEIBEN,** amikor arra kell törekednünk, hogy az agy, a tüdő és a szív felé irányuló vértóbulást ellensúlyozzuk, valamint, hogy az emésztőszervek renyhe működése folytán a belekben beállott pangást biztos és enyhe módon megszüntessük, akkor reggelként egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviznek valóban áldásos hatása van. Kérdezze meg orvosát.

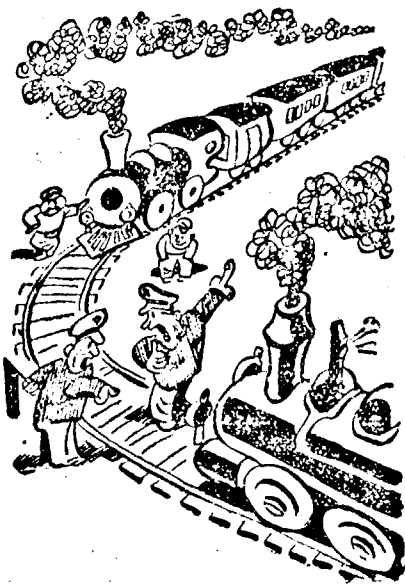
— **STROINY TANAR UR** volt ifj. öreg és vendiákjai vasárnap 12 órakor Waszits József volt iskolatársuk Vörös Ökörhöz címzett vendéglőjében összejövetelt tartanak, amelyre Stroiny tanár ur is megígérte részvételét. Vendiákok.

— **Tolakodóan viselkedtek a diáklányokkal szemben.** Néhány nappal ezelőtt több aradi leányiskola igazgatósága közölte a rendőrséggel, hogy ismeretlen férfiak meglesik az iskolából hazatérő leányokat és azokat megszólitással és megjegyzéssel zavarják. A feljelentés nyomán a rendőrség nyomozást indított, amely mára eredménnyel végződött. A detektíveknek sikerült két embert elfogni, akikről megállapítást nyert, hogy azonosak azokkal, akik a diáklányokat szorozatosan zavarták. Az elfogottak ellen az új büntetőtörvénykönyv alapján indul meg az eljárás.

— **AZ ARADI RENDŐRSÉG KÖZLI** az érdekeltekkel, hogy különféle asztalosszerszámokat találta. A szerszámok igazolt tulajdonosai jelentkezzenek a központi rendőrség 30. számú szobáiban.

— **De la Roque tömegpere.** Párisból jelentik: De la Roque ezredes hivatalos lapja, a Petit Journal közli, hogy a francia szocialista párt elnöke 28 személy ellen rágalmozás miatt feljelentést tett. Ezek között vannak Pozo de Borgo gróf, Leon Daudet, Charles Mauras és több lap szerkesztője.

Vasutasok, egymás között

— **Nézze, kolléga ur, kétségkívül én vagyok az idősebb, tehát ne vitatkozzék, hanem forduljon maga vissza...!**

Aradi tanár halála Budapesten

Arad társadalmi életének egyik régi és közbecsülésben álló egyénisége: Steiner Jakab tanár Budapesten elhunyt. Steiner Jakab évtizedek óta működött Aradon, hol az általa alapított leányinternátus élén állott. Kiváló pedagógus volt, akinek nevét egész Transilvaniahan ismerték és a szülők messze földről küldték bizalommal diák-korban lévő leányukat Steiner Jakab internátusába. Az elmúlt évtizedek munkája eredményeképpen Steiner Jakab nemcsak volt és jelenlegi növendékei, hanem a pedagógiai kar osztatlan megbecsülését és tiszteletét vivta ki. Steiner Jakab az utóbbi időben betegeskedett és orvosi tanácsára Cluj-Kolozsvárra utazott, ahol megvizsgáltatta magát, majd pedig hazatért. Amikor állapota újból rosszabbodott. Budapestre utazott, itt megoperálták és röviddel a műtét után meghalt. Az 53 éves korában elhunyt tanárt özvegye, három leánya, fivére: Steiner Harry banktisztviselő, veje: Bréger József, kiterjedt rokonság és számos barátja és tisztelője gyászolja.

— **A százéves Brasov-brassói róm. kath. főgimnázium jubileumi vendiák találkozója.** A Brasov-brassói róm. kath. főgimnázium igazgatósága szeretettel felkéri minden végzett növendékét, hogy f. év november hó 7-én rendezendő jubileumi vendiák találkozóira megjelenni sziveskedjék. A nagymultu intézet iránti kegyelet és hála leróvásának ez a legszebb bizonyítéka. Tekintettel arra, hogy a többezerre menő végzetek címét az intézet igazgatóságának nem sikerült teljesen megszereznie, ezúton hívja fel végzett öregdiákjait, hogy a szép és felemelő találkozóon résztvegyenek. Az ünnepség f. év november 7-én délelőtt 9 órakor szentmisével kezdődik. Utána közgyűlés a tornateremben. Kivonulás az elhunyt tanárok és diáktestvérek sírhelyéhez. Este előadás az öregdiákok tiszteletére a tornateremben. A százados Alma Mater anyai szeretettel hívja meg minden végzett fiát, hogy az összetartást, szeretetben való egvívétartozást és barátságot ilven ritka évforduló alkalmából méginkább kifejezésre juttassa. A találkozóval való részvételt a következő címre kell bejelenteni: Directiunea Liceului Romano-Catolic Braşov, Str. Voivod Mihai 23.

Tiz ingyen kotta!

Tiz ingyen kottát kap, ha tiz zenével foglalkozó ismerőse pontos címét beküldi. A címetek ellen-

őrizzük! **Moravetz** zenemű-kereskedés

Románia zeneműközpontja, Timişoara-Temesvár
Pósta megrendelések gyorsan és legolcsóbban
eszközöltetnek.

— **RÉGI DALOS ÜNNEPLÉSE.** Bennsőséges ünnepséget rendez az aradi Katolikus Dalegylet holnap, szombaton. Hálás szívvel emlíkezik meg legrégebbi tagjának kettős jubileumáról. Borhegyi Károly grafikust, a dalárda negyvennyolc esztendő óta működő érdemes tagját részesítik hangulatos ünneplésben. Borhegyi Károly ugyanis holnap ünnepi hetvenedik születésnapját is és a kettős jubileum alkalmából az ünnepelt lakásán jelennek meg a dalárda tagjai, akik őszinte üdvözlőkkel keresik fel Borhegyi Károlyt, aki immár közel öt évtizede fejt ki jelentős munkásságot a dalművelés érdekében. A szép ünnepségen különben a város katolikus egyesületei is képviseltetik magukat.

— **RENDŐRKUTYA FOGTA EL A JAVÍTÓ-INTÉZET SZÖKEVÉNYÉT.** Több hónappal ezelőtt a Gherla-gerlai javítóintézet értesítette az aradi rendőrséget, hogy P. Gy. és K. L. aradi kiskorú fiuk, akiket különböző bűncselekmények elkövetése miatt utaltak be a javítóintézetbe, egy óvatlan pillanatban megszöktek. Batran Ioan rendőr Rin-Tin-Tin és Bobby nevű rendőrkutyáinak segítségével ma délelőtt elfogta az egyik szökevényt, P. Gy.-t, akit a rendőrségre kísért, s onnan ismét a javítóintézetbe szállítják vissza.

Ma szombaton nyílik meg Lovasberényi vendéglője.

Az összes ételspecialitások az étlapon szerepelnek — Saját termései minis-ménési bor és Ardeal-erdélyi bortkülönlegességek. — Cigányzene és jazz — Reggelig nyílvá. **Lovasberényi Arpad**

— **TÖRVÉNYSZÉKI HIREK.** Hamis eskü bűntette címén kerültek a vádlottak padjára Zabolai Ioan és Muha Emil aradi lakosok. A két vádlott még évekkel ezelőtt tanuként szerepelt Moş Aurel vasutas nyugdíjperében és ez alkalommal, mint az utólag lefolytatott vizsgálat során megállapítást nyert, a valóságnak meg nem felelő vallomást tettek, amelyekre meg is esküdtek. Amikor a hamis tanúzás tényleg bebizonyosodott, az ügyészség mindkét tanu ellen bűnügyi eljárást indított és ilyen előzmények után kerültek a törvényszék elé, amely ma délelőtti foglalkozott ügyükkel. A vádlottak azzal védekeztek, hogy ők jóhiszeműen tettek tanuvallomást Moş Aurel vasutas ügyében. A bíróság végül is azonban megállapította mindkét vádlott bűnösségét és ezért 2—2 havi elzárásra ítélte őket. — Az aradi törvényszék ma 1 havi fogházbüntetéssel sújtotta Dragodan Pavel Nadlac-Nagy lak községhelyi gazdálkodót, mert eladta az adóban lefoglalt homokot. A bíróság figyelembe véve a fennforgó enyhítő körülményeket, a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

— **MESEPALOTÁBÓL KÖZVETIT A MAGYAR RÁDIO.** Batáviából hallhatunk a jövő héten hangversenyt, amelyet a magyar rádió is átvesz. Ennek a közvetítésnek a során a mikrofon ellátogat az egyik keleti herceg palotájába is, amelyről pompás képekben és cikkekben számol be a Rádióélet új száma. A lap vezércikkét Hóman Bálint kultuszminiszter írta a száz éves Nemzeti Színház jubileuma alkalmából. Ugyancsak erről ír dr. Németh Antal, a Nemzeti Színház igazgatója, Szalay László vidám elbeszélése szerepel a tartalmas, végig mélynyomású 64 oldalas lapban, mely beszámol egy magyar rádióriporter bravurjáról, a magyar orvosok kalandjairól Brazília rengetegében, a rádióévad újdonságairól, Zichy Mihály szülőfalujáról, a Ferencváros labdarúgó csapatának budapesti bucsujáról. Tartalmas színház, film, műszaki, konyha, divat, gazdagon jutalmazott rejtvenyrovat és a legérdekesebb világműsor egészíti ki az új Rádióéletet, amely mindenütt kapható. A Rádióélet címe Budapest Sándor ucca 7.

— **PALESZTINA TOVÁBB FORRONG.** Jeruzsálemből jelentik: (Rador). A terrorista cselekmények tovább folytatódnak Palesztinában. Jeruzsálemben aránylag nyugalom uralkodik, de különösen Északpalesztinában sok merényletet követtek el. Haifában revolverlövéssekkel megsebesítettek egy zsidó detektívet. Egy zsidó bank épületére rálöttek, de a golyók nem okoztak kárt. Djeninben ismeretlen tetesek bombát dobtak el az egyik forgalmas utcán. Vahriában a libanoni határ mentén a rendőrség és egy fegyveres banda között lövöldözés folyt le. A jaffai országúton egy autobuszra rálöttek és az üvegcserepek négy utast megsebesítettek. Jeruzsálemben lelőttek egy arabot. Haifában pedig kettőt sebesítettek meg revolverlövéssekkel. Az angol alsóház tegnapi ülésén egyébként Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter kijelentette, hogy Anglia minden eszközt fel fog használni arra, hogy véget vessen a palesztinai terrorizmusnak. E cél érdekében Jeruzsálembé küldik Sir Charles Tegart, a kitűnő rendőrségi specialistát, aki Bengália pacifikálásában is közreműködött. Tegart ellen több ízben bombamerényletetek követtek, de mindig megmenekült.

SGA

Új táncanfolyam november 4-én kezdődik. Beiratkozások egész nap. Pista Avram Iancu 21.

— **Közhivatali szünet.** Bucurestiből jelentik: Szombat déltől szerda délután 4 óráig a közhivatalok szünetet tartanak.

— **SZÉKREKEDÉSBEN SZENVEDŐKNEL** reggelként egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcserét megélénkíti, a vért felfrissíti, az idegeket megnyugtatja, s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— **HABSBURGELLENES TUNTES EGY BUDAPESTI SZÍNHÁZBAN.** Budapestről jelentik: A Magyar Színházban tegnap este Mátolcsy Andor „Utolsó fórum” című darabjának előadásán, a második felvonás vége felé megjelent a nézőtérben 15—20 egyetemi hallgató és Habsburg ellenes röpiratokat osztottak szét. A diákok megjelenésére zavar keletkezett, úgy, hogy néhány percig be kellett szüntetni az előadást. A közelépo rendőrök két egyetemi hallgatót előállítottak. A diákok eltávolítása után az előadás zavartalanul tovább folyt.

NEM HIANYOZHAT EGY HÁZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

— **Román hadihajók udvariassági látogatása Istambulban.** Bucurestiből jelentik: A jövő hét elején két román hadihajó indul Istambulba udvariassági látogatás céljából. A hajók több napig maradnak az istambuli kikötőben és onnan Costanţába térnek vissza.

— **A dán és belga uralkodók Berlinbe utaznak.** Bécsből jelentik: A Telegraph berlini értesülése szerint Keresztély dán király a közeljövőben Lipót belga királlyal együtt fog Berlinbe érkezni, hogy eleget tegyen Göring porosz miniszterelnök meghívásának. Göring mindkét uralkodót nagy őszi hajtóvadászatra hívta meg.

Aggodalom Párisban a Csehszlovákiához intézett német jegyzék miatt

Páris, október 22. Francia illetékes helyen nagy aggodalmat keltett az a diplomáciai jegyzék, amelyet a német kormány intézett a csehszlovák kormányhoz a szudeta népet képviselők tepütz-schönau tetteles bántalmazás miatt. A francia külügyminisztériumban azt tartják, hogy ennél élesebb hangú diplomáciai okmányt még soha nem küldött egy állam a másiknak. Párisban azonban utalnak arra, hogy ez az ügy nem közömbös Franciaországra nézve, mert a két országot szerződés fűzi egymáshoz. Az Agance Radio nyilván a külügyminisztériumtól

kapott sugalmazásra a következő közleményt adta ki:

— **Minden támadás, amely Csehszlovákiát érinti, Franciaország ellen is irányul, mert a két államot kölcsönös támogatásra kötelezi a köztük között fennálló szerződés. Ha Csehszlovákiát megtámadják, akkor ennek a szerződésnek értelmében Franciaország tartozik egész hadseregével beavatkozni. Ez a tény egyetlen európai állam előtt sem titok. A nyugtalanság Franciaországban addig nem csillapodhatik le, amíg nem sikerül Prága és Berlin között a feszültséget kiküszöbölni.**

— **A BELGA JEGYBANK ELLENI VIZSGÁLAT MEGBUKTATJA VAN ZEELAND KORMÁNYÁT.** Párisból jelentik: A Temps brüsszeli jelentést közöl, amely arról ad hírt, hogy a belga kormány lemondása elkerülhetetlennek látszik. Van Zeeland miniszterelnök csak szombaton tér vissza a fővárosba és így végleges döntésre csak akkor kerülhet sor, de politikai körökben biztosra veszik, hogy Van Zeeland nem maradhat a helyén, mivel a Nemzeti Bank ellen 1932. évi visszamenő vizsgálat van folyamatban és semminek sem szabad megakadályozni a vizsgálat szabad folyását. Ennek még a látszatát is el akarják kerülni és éppen ezért, — bár Van Zeeland személye nincsen belekeverve az ügybe és jöllehet, jelentéktelen ügyről van szó, — a kormányelnök így szállhat szembe eredményesen a rágalomhadjárattal, amely felett kétségtelenül győzedelmeskedik majd. Valószínűnek tartják, hogy a nemzeti egység elve alapján alakul meg az új kormány is, de az egyes pártok részvételi aránya attól függ, hogy ki kap majd megbízást a kormány megalkotására.

— **Külpolitikai kérdésekkel foglalkozó trónbeszéd zárta be az angol parlament ülészakát.** Londonból jelentik: Hagyományos szertartások között rekesztették be ma az angol parlament két házának ülészakát. A trónbeszédet a lord-kancellár olvasta fel. A trónbeszédben a király megállapítja, hogy Nagybritánia viszonya a külhatalmakkal továbbra is barátságos marad. Rámutat arra, hogy az angol kormány tagjai gondterhes arccal kísérik a spanyol eseményeket és folytatták erőfeszítéseiket, hogy megakadályozzák a spanyol viszálynak a határon túlra terjedését. Nagy aggodalommal emlékszik meg a király a távolkeleti viszály fejlődéséről és különösen arról emlékszik meg sajnálkozó hangon, hogy ártatlan személyek ezrei váltak áldozatává ennek a kiméletlen és elkésredett harcnak. Végül reményének ad kifejezést, hogy a brüsszeli kilenchatalmi értekezlet módot talál arra, hogy visszaállítsa a két hatalom között a békés egyetértést.

— **FRANCIA KATONAI KÜLDÖTTSEG ÉRKEZIK A SINAIAI ÜNNEPSÉGRE.** A hétfői sinaiai ünnepekre számos külföldi katonai küldöttség érkezik az országba. Így többek között népes katonai küldöttség jön Franciaországból is. A francia hadsereg eme képviselőinek vezetője Georges tábornok, aki anakidején egyik sebesültje volt a Sándor jugosztáv király ellen elkövetett merényletnek. Georges tábornok

— **SULYOS SZERENCSETLENSÉG DINAMIT ROBBANTÁS KÖZBEN.** Ioasael-Jószshely községben a megyei ut szélesítési munkálatainál dinamitrobbantásokkal végeznek és az elmúlt este egy elkésve robbant dinamit patron sulyosan megsebesítette Maris Joan és Sircusa Axente munkásokat. Egy órai nehéz munka után sikerült csak a két munkást a sziklák alól kimenteni. Mivel mindkettőjük állapota sulyos az Ineu-Borosjenői kórházba szállították őket.

— **Zürichi tőzsdezárlat.** Páris 14.71, London 21.49, Newyork 433.91, Milánó 22.83, Amsterdam 240, Berlin 174.25, Prága 15.18, Varsó 82, Belgrád 10, Bucuresti 3.25.

Mischa Elmannak fizették a legmagasabb rádió-tiszteletdíjat

Arad, október 22. Kevés hegedűművész dicsekedhetik olyan nagy népszerűséggel, mint Mischa Elman, aki a Gyermekebarátok Egyesületének rendezésében október 30-án tartja egyetlen aradi hangversenyét. A világhírű hegedűművész nemcsak Európát, hanem a jóval ridegebb közönségű Amerikát is teljesen meghódította és olyan eredményeket ért el, amely szinte páratlanul áll. Többek között a rádiótársaság, amely hihetetlenül nagy tiszteletdíjat fizet kedvenc sztárjainak, eddig Mischa Elmannak fizette ki a legnagyobb összeget. Hasonló a helyzet az amerikai hanglemezpiacon is, ugyanis a művészlemezek közül Mischa Elman érte el a rekordot, többmillió példányszámmal. Ezek után könnyen el lehet képzelni, hogy a nagy hangversenyrendező irodák milyen hatalmas felteletdíjat fizetnek ki a hegedűművészeknek.

Aradi hangversenye is kizárólag az Aradi Gyermekebarátok Egyesületének áldozatkész vezetőségének köszönhető. Arad zenerajongó közönsége teljes mértékben méltányolja az emberbaráti egyesület áldozatkészességét, mert megkülönböztetett érdeklődéssel várja a világhírű hegedűművészt.

Mischa Elman 30-iki aradi hangversenyére jegyek elővételben Szabó Albert cégnél kaphatók.

Auer új helyiségében

Str. I. G. Duca 3.

ma nagy táncestély.

Mindennap regge 11-ig nyitva
Hajnalkában babéves és csorba
Jazz és cigányzenekarBetiltották az aradi
szintársulat Tg-mures-
marosvásárhelyi előadásait

A miniszterium a színház helyisége ellen emelt kifogást. — A prefektus jóindulata ideiglenesen lehetővé tette az előadások megtartását.

Targumures-Marosvásárhely, október 22. Néhány hét óta Targumures-Marosvásárhelyen játszik Szabadkai József aradi szintársulata. Most érdekes körülmények között került végsőbe az itteni színjátszás.

Előzményképen el kell mondani, hogy a nyár folyamán a belügyminiszterium rendeletileg megtiltotta, hogy a kisebbségi szintársulatok olyan teremben játszanak, amely mozielőadások céljaira szolgál. Egy héttel később ismét belügyminiszteriumi rendelet érkezett a prefekturára és abban — a nyári rendeletre hivatkozva, —

betiltották Szabadkaiéknak a Transilvania szálló termében folyó előadásait.

Porubsky Ferenc dr. prefektus a közbenjárásokra ideiglenesen megengedte, hogy Szabadkaiék addig is, amíg a helyzetet sikerül tisztázni, tovább játszhasanak a teremben. A prefektus ezután eljuttatta illetékes helyre a városi mérnöki hivatal szakvéleményét, amelyből kiderült, hogy

a Transilvania szálló terme eredetileg színház céljaira épült és csak azután alakították át mozinak.

Három nappal ezelőtt újabb letiltó rendelet érkezett, a prefektus azonban ismét engedélyezte az előadásokat.

Szerdán este aztán befutott a harmadik letiltó a negyedik miniszteri intézkedés, amely kimondja, hogy csak október 26-ig engedélyezi a Transilvania szálló termében a magyar szintársulat előadásait, akkor azonban szakértő bizottság fogja felülvizsgálni, hogy színház, vagy mozi teremről van-e szó. A prefekturáról szerkesztett értesüléseink szerint, a szakbizottságot természetesen Bucurestiből küldik ki.

Magyar szerelmes pár
drámája Párisban

Páris, október 22. Egyik itteni leseb szállodában csütörtök este véres szerelmi dráma játszódott le, amelynek szereplői magyar származásúak. A Gustave Gaublier nevű uccában levő kis szálló egyik szobájából este 10 óra tájban női sikoltozások, majd közvetlen utána revolverdörrenések hangzottak el. A szálloda személyzete berohant a szobába, amelynek padlóján véreben fetrengett egy nő és egy férfi. A férfi a kórházba szállítás közben, a mentőkocsiban meghalt, míg a nő állapota reménytelen. A nyomozás megállapította, hogy a súlyosan sebesült nő debreceni illetőségű, 26 éves és Lövy Ilona, míg a férfi Gutmann Gyula 24 éves párisi rövidáru kereskedő és szintén magyarországi származású. A dráma részleteit egyelőre homály fedi. Csak annyit sikerült eddig megállapítani, hogy a nő és férfi között régi szerelmi kapcsolat állott fenn.

Bíróság elé kerül egy pap,
mert nem árulta el
a gyónási titkot

Londonból jelentik: Az angol-India egyik városának, Trivandrumnak bírósága előtt per folyik, amelynek vádlottja egy katolikus pap: Pál atya. A vádiratból a következő tűnik ki. Tranvancore helységben ékszerrablás és értékpapírrablás történt. A tolvaj meggyőnta bűnét Pál atyának és a nála levő rablott holmi nagy részét visszaszolgáltatta, amit a pap jogos tulajdonosának adott oda. Pál atyát ezután a község rendőrfelügyelője maga elé idézte és kihallgatta, a pap azonban minden felelősséget a gyónási titokra való hivatkozással megtagadott. Most a tranvancorei rendőrség pert indított a törvényszék előtt P. Pál ellen s az angol katolikusok igen nagy érdeklődéssel néznek a mai világban egyedül álló per kimenetelére.

SPORT-ESEMÉNYEK

Átutazott Aradon a magyar B.-válogatott

Beszélgetés a csapat vezetőivel

Arad, október 22. Négy perc késéssel futott be az aradi pályaudvarra a Rapid, amely a fővárosba tartó magyar B. válogatottat szállította a vasárnapi és keddi mérkőzésre. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni a magyar B. válogatott csapat vezetőivel: Csányi Sándor dr.-al és Molnár Ottóval, akik a kiránduló csoportot kísérik és Csányi dr. a következőket mondotta:

—A magyar B. csapat csupa fiatal, tehetséges játékosból áll és mint együttes, a bucarestii mérkőzésen fog vizsgálni. Teljes tudatban vagyunk annak, hogy nagy küzdelmet kell vívni és a csapat minden egyikezetével azon lesz, hogy a szerepléshez fűzött reményeket beváltsa. Szépen és jól akarunk játszani és célunk az eredményes szereplés.

sen kívül az is, hogy a bucarestii közönség tetszését megnyerjük és játékkunkkal a román-magyar sportbarátság kimélyítését szolgáljuk.

A csapat a vasárnapi mérkőzésen a következő összetételben fog kiállni a román B. válogatott ellen:

Csikós — Miklósi, Fekete — Gyarmaty, Balogh, Szalay — Rökk, Finta, Kisalagi, Turai II., Horváth.

A játékosok mind jókedvűek, kártyáznak két csoportban is, csak a „komolyabb elem”: Miklósi, Gyarmathy és Hori olvasnak. A hangulat kitünő és valamennyi játékos győzelmet remél, bár nem ismerik még a román B. válogatott összeállítását és erejét. Abban valamennyien egyetértenek, hogy nagy harc várható.

205 leiért Aradról-Oradea-
Nagyváradra
az AMEFA-CAO mérkőzésre

Arad, október 22. Az ország legnagyobb vasárnapi sporteseményének, a CAO—AMEFA mérkőzésnek hatalmas aradi szurkolótábor lesz a szemtanúja, mert most, a jelentkezés utolsó napjaiban is, igen nagy számmal jelentkeztek az Oradea-Nagyváradra utazni szándékozók. A rendezőség már csak igen kevés helyet tud fenntartani a különvonatra, mely vasárnap reggel indul és közvetlenül a mérkőzés után, még vasárnap este visszatér. A menettérti jegy ára 205 lei csupán, de az AMEFA ezenfelül igen olcsó belépőjegyekről is gondoskodott szurkolói számára. Az AMEFA mindenkinek, aki Oradea-Nagyváradra kíséri kedvenc csapatát, kényelmes és biztos ülőhelyről kíván gondoskodni, ezért felkéri a még jelentkezni szándékozókat, hogy legkésőbb szombaton délelőtt 11 óráig jelentkezzenek a Szabó Albert cégnél.

Vasárnapi biróielölések

Nemzeti bajnokság: Gloria—Vulturii Textila, Gloria-pálya, 15.30 órákor, biró: Keller, határbírók Burdan és Opirja.

C-liga: Olimpia—SSMR, Olimpia-pálya, 11 órákor, birót a liga küld, határbírók: Darázs és Polareczky.

Kerületi I. osztály: Transilvania—Hakoah, Tricolor-pálya, 14 órákor, biró: Czégka, határbírók: Chiral és Virgiuliu D. Juventus—Titanus, Titanus-pálya, 15.30 órákor, biró: Kubik, határbírók: Höhn és Cristea. Unirea—Sparta, CAA-pálya, 15.30 órákor, biró: Schneider, határbírók: Karlich és Kirschner. Tricolor—Astra, Tricolor-pálya, 15.45 órákor, biró: Pfeiffer, határbírók: Fock és Luțai.

Kerületi II. osztály: Banatul—Slavia, Banatul-pálya, 16 órákor, biró: Kalmár, határbíró: Ciorescu.

Barátságos mérkőzés: SGA—II. oszt. válogatott, Gloria-pálya, 13.30 órákor, biró: Vatianu dr., határbíró: Ardelean Joan.

Ifjusági bajnokság: SGA—Olimpia, Olimpia-pálya, 9.15 órákor, biró: Husztik. CAA—Astra, CAA-pálya, 9.30 órákor, biró: Ardelean Ilie. Gloria—Unirea, Gloria-pálya, 10 órákor, biró: Adamovici. Transilvania—AMEFA, Tricolor-pálya, 10 órákor, biró: Marienuț. Tricolor—Titanus, Titanus-pálya, 10.30 órákor, biró: Ugrin. Hakoah—Intelegerea, CAA-pálya, 11.15 órákor, biró: Tomi. Fortuna—USA, Unirea-pálya, 14 órákor, biró: Milancovici.

AUSZTRIAT TIZ ÉVE NEM TUDTA LE GYŐZNI CSEHSZLOVÁKIA PRÁGÁBAN! Érdekes véletlenről írnak a csehszlovák lapok: a cseh válogatott tíz év óta egyetlen Prágában lejátszott mérkőzésen sem tudta legyőzni az osztrák válogatottat! Most vasárnap az Európa Kupa mérkőzésen vajjon sikerül.

Összeállították a magyar
rangadó csapatait

Budapest, október 22. A Hungaria—Ujpest mérkőzés iránt a magyar fővárosban nagy az érdeklődés. A rangadó csapatait össze is állították és ezek szerint az UTE pályán vasárnap a következő csapatok állnak egymással szembe:

Hungaria: Szabó — Kiss, Biró — Zimonyi, Turay, Sebes — Sas, Kardos, Cseh, Dudás, Titkos.

Ujpest: Sziklai — Futó, Joós — Szalay, Szücs, Balog — Kocsis, Vincze (Pusztai), Kálai, Zsengeller, Tóth.

MÉGIS TUDOR JÁTSZIK a Gloria csapatában vasárnap a jobböszekető helyén. A Gloria tehát pillanatnyilag legjobb csapatával a következő összetételben áll ki a Vulturii-Textila együttese ellen: Theimler-Variassy, Volentir-Baity, Dobra, Lupas-Igna, Tudor, Fritz, Micola, Mercea.

SCHÄFFER — SPORTFILM FŐSZEREP-LŐJE. A műkorcsolyázás volt sokszoros világbajnoka Karl Schaffer felbuzdulva Sonja Hennie sikerein, miután ő is hivatásos korcsolyázóvá vált, most filmszerződést írt alá. Schaffer 10.000 dollárt több, mint hatmillió leit kap első szerepéért. Hogy a gyár minél nagyobb reklámot csináljon Schaffer filmjének, a volt világbajnok amerikai jégrevü kíséretében a télen több bemutatót tart Berlinben, Londonban, Párisban és Bécsben.

„CSAK” 29 HALOTT. Newyorkból jelentik: Egy most megjelent amerikai statisztika szerint az Egyesült Államokban 1936-ban a labdarúgó-mérkőzéseken 29 halálos baleset történt, ami „javulást” mutat 1935-el szemben, amikor 33 volt a halálos áldozatok száma. 1937-ben eddig 22 halálos esetet tartanak nyilván. A labdarúgást 80 ezer játékos űzi és pedig a rugbyhoz hasonló keménységgel, innen ered a számos halott és rengeteg súlyos sérülés.

A Transilvania sportbálja. A Transilvania sportegyesület november 13-án nagyszabású sportbált rendez a volt ipartestület helyiségeiben. A rendezőség már most megkezdte a bál előkészítő munkálatait, hogy a mulatságon mindenki megtalálja szórakozását. Ez alkalommal kerül megválasztásra a Miss Transilvania 1937, lesz ezenkívül táncverseny és sok más szórakoztató esemény. A zenét egy kitünő jazz-zenekar szolgáltatja.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTARAK:

KAIN, Banatului-ucca 1.

HAJÓS, Regina Maria-ut 8.

NIEDERMAYER, Gojdu-ucca.

Megalakul a sportintézők köre. Pascu Gh. B. Transilvania sportegyesület vezetőjének kezdeményezésére megalakul Aradon a sportegyesületek intéző köre, melynek célja, hogy a sportegyletek közötti békét és megértést ápolja és kimélyítse. A sportegyesületek intéző köre szombat délután 6 órakor tartja alakuló ülését az Iparos Otthonban. Felkérjük valamennyi sportegylet szakosztályi vezetőit és mindazokat, akiket ennek az intézménynek a megalakulása érdekel, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az Iparos Otthonban.

MOST AZUTAN MEGELEG A BORBANTALMAKNAK!

Az emberek milliói gyógyultak ki borbántalmaikból gyorsan és könnyen, a Cadum-kenőcs használatára. Pattanások, sovarszípek, karcolások, irritációk szinte varázsszórára tűnnek el! A Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen a kiütések, sömör, pörsenés kezelésénél. Jó ha ottállandóan kéznél tart egy doboz Cadum-kenőcsöt.

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

KÖZGAZDASÁG

A gazdasági javulás jelei

Emelkednek a költségvetési bevételek

Bucuresti, október 22. A pénzügyminiszterium kimutatást készített a pénzügyi év első hat hónapjában eszközölt költségvetési bevételekről, amelyeknek egyes tételei a következőképpen alakultak:

Április elsejétől szeptember harmincadikáig az állampénztár folyó bevétele és a hátralékokra történt bevételek összege 12 milliárd 564.000.000 lei az elmúlt év hasonló időszakában elért 11.393.000.000 leijel szemben. Így tehát az idei költségvetési év első felében 1 milliárd 171 millióval nagyobb volt az állam bevétele, mint tavaly. Ezzel szemben azonban erre az időszakra 12 milliárd 974 millió lej volt bevételként előirányozva úgy, hogy a tényleges bevétel bármennyire is meghaladja az 1936-37. költségvetési évben elért eredményeket, 1,8 százalékkal az előirányzat mögött marad.

A bevételek emelkedése a kedvező gazdasági helyzet félre nem ismerhető megnyilvánulása, a költségvetési deficit korszaka elmúlt, azonban mindez nem jelenti azt, hogy az idei költségvetési év felesleggel zárul. Egyrészt a költségvetési előirányzatot már a várható többletkez mértékben emelték, másrészt pedig olyan kiadási többletek merülhetnek fel, amelyekre eredetileg nem számítottak. E tekintetben nem utolsó sorban jön számításba a közalkalmazotti

fizetések növelése, amire végeredményben mégis csak sor kerül.

Tételenként a következőképpen folytak be a különböző adók az állampénztárba: közvetlen adók 2.515.000.000 lei (tavaly a költségvetési év első hat hónapjában 2.138.000.000 lei). Idei költségvetési előirányzat 2.263.000.000 lei. Vámmilletékekből befolyt jövedelem 715 millió lei, (650 millió) Költségvetési előirányzat 715 millió lei (396 millió). Költségvetési előirányzat 388 millió. Fogyasztási illetékek 1.982.000.000 lei (1.707.000.000) Költségvetési előirányzat 1.860.000.000 lei. Forgalmi adó és gépkocsi-adó: 1.962.000.000 lei. (1.322.000.000.) Költségvetési előirányzat 1.965.000.000 lei. Bélyegilletékek és okmányok után történt bevételek: 1.384.000.000 lei (1.1.086.000.000). Előirányzat 1.300.000.000 lei.

Az önálló jövedékpénztár — CAM — 2.047.000.000 leijel szerepel a bevételek között, a tavaly elért 1.905.000.000 leijel szemben. A költségvetési előirányzat 2 milliárdot tett ki. A többi önálló pénztárak tétele 21,8 százalékkal haladja meg az előző évben elért eredményeket, viszont még mindig 29,8 százalékkal marad az előirányzat mögött.

Az „Argus” szerint

Belső kölcsönt bocsátanak ki a Banca Nationala biztosítékával

Arad, október 22. Az „Argus” jelentése szerint Mitita Constantinescu bankkormányzó az elmúlt napokban fontos megbeszéléseket folytatott Cancicov pénzügy- és Pop Valer ipar- és kereskedelemügyi miniszterrel, majd pedig Bratianu Dinu pártelnöknél jelent meg és vele tanácskozott. Ezeknek a megbeszéléseknek során megállapodtak azokban a módosításokban, amelyek szem előtt tartásával előteremtik a hadfelszerelés fokozásához szükséges összegeket.

Mint emlékeztetés, Tătărescu miniszterelnök Oradea-Nagyváradon elhangzott beszédében a következőket mondta:

„Az ország határainak megerősítése az összes románok kollektív munkájának eredménye kell legyen. Így, a határok megerősítése a legmagasabb alkalom lesz a nemzeti szolidaritás bizonyítására. Ezt a felhívást az ország lakójának lelkiismeretéhez intézem.”

A tervezet megvalósítása nem egyetlen párt, vagy csupán a kormány munkája lesz, hanem az egész ország műve, mert felszólítást intéznek az ország minden lakosához, hogy erejének megfelelően járuljon hozzá a hadfelszerelés művéhez. A tervezet szerint mindazoknak, akik erre a célra összegeket ajánlanak fel,

a Banca Nationala is megfelelő biztosítékot nyújt, úgy, hogy az aláírás előnyökkel járó rentális befektetésnek számít majd.

Ugyancsak az „Argus” értesülése szerint már dolgoznak az ország lakosságához intézendő felhíváson, amely magában foglalja az aláírás feltételeit is. Ugyancsak bucurestii közlés szerint a kormány cáfolja a hírt.

Egy és háromnegyed milliárd lei értékű árut exportáltunk október első két hetében

Bucuresti, október 22. A külkereskedelmi hivatal kimutatást készített az október első felében eszközölt kivitel tételeiről. Október elsejétől tizenötödikéig összesen 1.691.205.370 lei értékű árut szállítottunk külföldi országokba és összehasonlításképpen megemlítjük, hogy az elmúlt év október havában — egész hónapban — 2.176.781.000 lei értéket képviselt a kivitel, míg ez év szeptemberében 2.702.350.000 lei volt a kiszállított áruk értéke. Országoként a következőképpen szerepelnek a fontosabb piacok a kimutatásban: Anglia 239.658.310 lei, Németország 190.731.730 lei, Csehszlovákia 157.708.520 lei, Görögország 130.618.600 lei, Ausztria 155.870.520, Belgium és Luxemburg 100.232.080, Magyarország 106.669.080 lei. A többi országok 100 millió leinél kevesebb értékű árut vásároltak. Két legkisebb vásárlónk Finnország 96.040 leijel, illetve Irak 86.900 leijel.

Kiviteli nehézségek miatt tiltakoznak a gabonaexportőrök

Bucuresti, október 22. A gabonaexportőrök szövetsége Brancovici tanár elnöke alatt ülést tartott, amelyen Marian, az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium vezértitkára is megjelent. Az exportőrök az ülés során elpanaszolták, hogy nehezen kapják meg a Franciaországba és Svájcba szállított áru ellenértékét. A Banca Nationala ugyanis ezekből az összegekből csak előlegeket folyósít, míg a fennmaradó összegek zárólva maradnak. Az exportőrök ennek következtében nagy veszteségeket szenvednek egyrészt azért, mert a pénzüik minden haszon nélkül a Banca Nationalánál fekszik, másrészt pedig, mert éppen abban az időpontban nem jutnak pénzükhöz, amikor arra az exportőröknek legnagyobb szükségük van. Az ülésen elhatározták, hogy küldöttség kéri a Banca Nationalától a jelenlegi helyzet orvoslását.

Többen amiatt is panaszkodtak, hogy a buzaértékesítő bizottságban a buza kiviteli keretének azon országokba való megállapításánál, amelyekkel szemben kliring-viszonyban vagyunk, protekció érvényesül. Brancovici elnök kihallgatáson jelenik meg Negura szövetkezeti miniszternél, akitől azt kéri, hogy minden exportort részesítsenek a kiviteli keretből. Ugyancsak elhatározták, hogy erőlyesen járnak el a kiviteli prémiumok mielőbbi kifizetése érdekében.

Szójabab 110 ezer hektáron

Bucuresti, október 22. A Societatea pentru Cultura si Exportul Semintelor Oleaginoase „Soia” szójababtermelő és szójaexport vállalat 1934-ben még csak 1465 hektár területen termelt szóját, a következő évben ez a terület már 20.411 hektárra, az 1936-ban pedig 58.027 hektárra emelkedett a szójával bevetett terület. Ez évben már 110.000 hektáron termelnek szóját. A szója termelésének ilyen nagyarányú fejlődése azzal magyarázható, hogy a szójáért a termelő fix előre megállapított árat kap és a termelt áru átvétele biztosított van.

Az országban szójával a legnagyobb területet Basarabiában és Moldovában művelik. A múlt évben a kedvezőtlen időjárás miatt a hektáronkénti termés csak 450—2500 kiló volt. A szójatermelés rentabilitására jellemző, hogy a basarabiai átlátlóság ellenére is átlagos termés hektáronként 1000 kiló volt.

Közgazdasági hírek

A tőzsdén továbbra is gyenge üzletmenet uralkodik. A fix-kamatotású értékeknél további — bár jelentéktelen — árcsökkenés következett be. Csak gyér számú kötés jön létre, az irányzat továbbra is lanyha.

A Prezentul című bucurestii lap értesülése szerint dr. Schacht, a német Birodalmi Bank elnöke végleg lemondotta romániai utazását, a melyet legutóbb elhalasztottak.

Németországban papírválság észlelhető. A német kormány elhatározta, hogy a papírgyártásnál a szalma használatát szorgalmazza. A legnagyobbfokú papír takarékoságot vezeték be a birodalom területén.

Szabadforgalmu devizák árfolyama október 21-én: márka 36.50-ről 36.25-re csökkent, osztrák shilling 26.77 és fél—26.80, pengő 26.20, cseh korona 5.17—5.18.

Jönnek már az 1938 rádió Philips modellek ROSENFELD GEZA Telefon 12-25 Neuman ház

Gyenge forgalom az aradi hetipiacon

Arad, október 22. Az aradi hetipiacon gyenge forgalom mellett a következő árak alakultak ki:

Gabonapiac: Buza q 500—510 lei, tengeri 230—260, árpa 380—400 lei.

Zöldségpiac: Hagyma kg. 4—5 lei, fokhagyma 10—12, burgonya 2—3, csipős zöld paprika 8 drb. 1 lei, édes zöld paprika 3—4 drb. 1 lei, fejes káposzta drb. 3-10, savanyu káposzta kg. 10—12, paraj kg. 2, levesbe való zöldség kötege 1—2, lencse kg. 8—10, torma drb. 1—2, saláta 2—3 drb. 1 lei, kék paradicsom drb. 2—3, zöldbab kg. 1—12, csöves tengeri drb. 1—2, lei.

Gyümölcsiac: Alma kg. 5—12, körte 6—14, dió 10—12, hámozott dió 40—42, szőlő 10—16 lei.

Baromfiac: kövér liba párja 260—400 lei, sovány liba 110—150, kövér kacska 160—200, sovány kacska 50—90, tyuk 60—100, gyöngytyuk 150—280, galamb 10—15 lei. Tojás drb. 1—1.20 lei.

Élőállatpiac: Szarvasmarha kg. 14—16 lei, borjú 25—28, sertés 20—23 lei.

Takarmányiac: Széna q 110—130 lei, lóhere 130—160, szalma 45—50 lei.

Tejtermékek: Tehéntej literje 4—5 lei, teiföl 30—35, savanyu juhtej 13—14, vaj kg. 80—90, tehénturó 12—14, juhturó 26—28 lei.

RADIO

SZOMBAT, OKTÓBER 23.

VASARNAP, OKTÓBER 24.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Rádióhíradó, időjelzés, időjárásjelentés, bel- és külföldi hírek. 14.25: Hanglemezek. 15: Külföldi aktualitások. 17: Országőr óra. 18: Időjelzés, időjárás, turistai újdonságok. 18.15: Román népzene. 19: Művészlemezek. Radio Románia. 19.30: Zenekari hangverseny. Radio Bucuresti. 19.30: Kamarazene. Radio Bucuresti és Radio Románia. 19.45: Johann Strauss-lemezek. 20.45: Ion Pillat előadása. 21: Tánczene. 21.30: Rádiópósta. 21.45: A tánczene folytatása. 22.30: Sport. rádióhíradó. 22.45: Jean Sibiceanu zenekara. 23.45: Hírek német és francia nyelven. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.05: Darvas István és Vitéz Tihor énekel. 1.30: Hírek. 2.30: Hanglemezek. 3.40: Hírek. 5.15: Harsányi Gizi meséi. 5.45: Hírek. 6: Zakariás János előadása. 6.20: Szólózene. 7.25: Közvetítés az „Orion”-rádióvár úipesti felénéről. 8: Rura Károly emlékezete. Közreműködik Utry Anna és Rura Sándor cigányzenekarával. 10.30: Hírek. 11: Budapesti Hangversenyzenekar. 12: Kiss Lajos és cigányzenekara. 1.05: Hírek külföldre.

Budapest II. 6.45: Mezőgazdasági félóra. 8: Nagy Dénes dr. előadása. 8.30: Fekete Ferenc előszé- lése. 9: Hírek. Jövőversenyeredmények. 9.25: Hang- lemezek.

Drobnich. 8.30: Francia operarészletek.

Récs. 9.25: Tarka est.

Reno. 9.15: A vidám háztűznéző.

Róma. 10: A Rajna kincse, Wagner zenedrámája.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 9.55: Harangzúgás, szentmiseközvetítés, szentbeszéd. 11.15: Szimfonikus zenekar. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Petrica Motoi zenekara. 14.10: Rádióhíradó, idő- jelzés, időjárásjelentés, bel- és külföldi hírek. 14.25: A hangversenyfolytatása. 14.45: Vidám óra. 15: Mezőgazdasági előadás. 15.15: Hangle- mezek. 15.45: Beszélgetés földmivelőkkel. 18: Idő- jelzés, időjárásjelentés. 18.02: Katonazenekar. 19: Orvosi aktualitások. 19.10: Operett zene. 20.5: A nemzet órája. 20.25: Karének. 21: Rádió szimfóni- ték. 22: Rádióhíradó. 22.10: Hanglemezek. 22.40: Sporteredmények. 22.55: Hanglemezek.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11: Katolikus istentiszte- let. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 1.30: Opera- zenekar. 2.20: Magyar anekdoták. 3: Hangle- mezek. 4: Kállay Béla előadása. 4.50: Ferencváros — Lazio mérkőzés közvetítése. Rómából. 5.50: A rádió szalózenekara. 6.30: Petőfi-versek. 7: Kiss Lajos és cigányzenekara. 7.40: Sporteredmények. 7.50: Németalföldi-India rádiójának világhang- versenye. 8.40: „A ballerina.” Operett 3 felvonás- ban. 11: Hírek, sporteredmények. 11.25: Székely Dezső jazzzenekara. 12: Vidék József és cigány- zenekara. 1.05: Hírek külföldre.

Budapest II. 12.15: Hanglemezek. 4: Honvédszene. 5.35: Szólózene. 7.25: Ince Antal dr. és Tasnádi- Kubacska András dr. néphesztés. 7.55: Kiss La- jos és cigányzenekara. 9.40: Vágyi Péter dr. orve- temi magántanár előadása. 9.10: Hírek sport- és lövésversenyeredmények. 9.35: Hanglemezek.

München. 9: Ricolotto, Roswängével.

Prága. 9: Mozart-est.

Berlin. 9: Szóltetés a szerbiákról.

Récs. 9.05: Straussól. Tóházi Rádióegylet.

Milánó. 10: Alfano: Feltámadás.

Frankfurt. 1: Wagner-operákból.

APRÓ HIRDETÉSEK

EGY APRÓHIRDETÉS ARA 20 lei MINDEN TOVABBI SZÓ 10 SZÓIG 20 lei 2 I.F.L.

LEVELEZÉS
FiataleMBER középkori hölgy ideális harátsávját óhajtja. Leveleket „Önzet- len” jelzésre kér a kiadóba. 21282

ALKALMAZÁS
Román gépirást tudó ügyvédi iroda- vezető, vagy ügyes gépiráskisasszony sürgősen kerestetik. Cim a kiadóban. 5597

Főző, sütésben, főzésben teljesen perfekt és önálló, aki a román, fran- cia konyhát is vállalja, vidéki gyári kaszinó részére nov. 15-re kerestetik. Jelkezősek dr. Török, Palatul Ro- hus d. e. 9—10. 5620

Peszélygyár gyakorlatlott edzőt keres. Industria Pilei Titan Bucuresti. Str. Inclinatá 22.

Márkás cikkek részére sub-ügynökö- ket keresek. Jelkezőni lehet vasár- nap délelőtt Arad, Str. Duca 15—17 I. em. 11. 5624

Ujságírók nagy fizetéssel felvétel- nek Löbl hírlapirodába. 21292

LAKÁS
Bul. Regele Ferdinand 28 szám alatt szűz és világos helyiségek irodának vagy áruraktárnak kiadók. Ugyanott garázsboxok. Információ: 13—15 óra- kor Str. Consistorului 6 szám I. eme- let. 21269

2 és 3 szobás modern lakások kiadók Str. Consistorului 9. 5582

Háromszoba alkoves földszinti uccai modern lakás ujonnan festve és per- kettázva, nov. 1-re kiadó Str. Dr. Ioan Robu No. 4. (Megyeháza mel- lett.) 21216

Eladósan bútorozott egy vagy két- szobás földszinti uccai-heiáratu la- kást keresek a környéken nov. 1-re Cimeket „Pontos fizető” jelzésre a ki- adóba kérek.

Háromszobás földszinti uccai lakás nov. 1-ére kiadó Str. Eminescu 41 5601

Három uccaiszobás földszinti modern urilakás ujonnan festve kiadó, azonnal be- költözhető. Str. Consistorului 29. 5482

Különheiáratu bútorozott szoba azon- nal kiadó. Str. V. Goldia No. 7. Ház- felügyelőnél.

Diszkrét heiáratu bútorozott szoba, esetleg ellátással kiadó. Bul. Carol 81. I. em. 5618

Egyszoba, konyhás lakás ujonnan festve azonnal kiadó. Piața A. Jan- cu 8. 21280

Kettőszobás garszonlakás elő és für- dőszobával, továbbá ötszobás uri lakás is, azonnakra kiadó, volt Földes-pala- ta I. em. 21289

Egyszobás, konyhás lakás kiadó, kert használattal. Str. Nicu Stejerer 17. a. 5632

Kiadó 2 uccai szobás magasszobá- zott komfortos lakás valamint egy más- helyhelviség. Bul. Reg. Ferdinand 14 21040

FRADÁS

Egy jólmunka berakás malom csaldó- okok miatt eladó. Cim a kiadóban 21217

Mit kunda, valdai novica sütyősen eladó Comisió üzlet Dácia kényes- mollett. 5625

Dallas lambran 18 kőfű 1500 leiórt el- adó Comisió üzlet Dácia kényes- mollett. 5626

247 nagy szarvasbuz és egy jelene eladó. Str. Minoretzi 8. 5674

Egy jólmunka berakás malom csaldó- okok miatt eladó. Cim a kiadóban 5620

Használt autók és ablakok eladók Cas- tache Negri 7. 21284

Eladott sport overmekőcs és Fármi- tozott overmekőcs a legjobb állapot- ban egyúttal 2000 leiórt eladó Ki- adóba ma délelőtt tekinthető me- Czaiff ömaccnál. Str. Eminescu 2 alatt I. emeleten 21292

RITOR

Hóll egy kombinált szoba, zongora, konyhakredencek eladók Grădista- Meseőzvtelen Str. Războeni 28 5628

KÜLÖNFÉLE

Blaskovits-fél vendéglőben Ghiba Birta 2. szombaton este disznótoros vacsora. Cigányzene, reggelig nyitva.

Uj gép téglá eladó. Bővebbet Reg. Fer- dinand ut 29. udvari raktárban. 21094

Tejgazdasághoz literenként 5.50 lei- ket szállítom Északon a telek. Erdők- 1500k címét a kiadóba kérem, hogy megbeszélés végett személyesen tal- kozhassam. 21263

Uj üveghőház, 2 vitrin, mérleg súlyokkal, árcsokolmik sürgősen eladó Cim a kiadóban. 5633

INGATTANOK

Telek az Aradulnou-vidéki hídhoz vezető főúton, az Unirea honzin luttól a mécsdél 19.5 m uccsfron- tal eladó Bővebbet Bul. Carol 5 5600

Maláccsa alutás, kőhe- lődőlő bifalólag vasak kő- nézőrt ócska bútorokat, ruha- neműket, csapnait, matrátot szőnyveket, varrógépet, egész- leghőrengőzet, könyveket, me- kulatura nait, hangszereket ócskavasot, nádásholmit, Vász- rolok lakásban és nádáson he- verő hármilyen felesleges hol- mit, lim-lomot, stb. Vidékre is megvick. Cimeket a lakásomra Levelezőlap vagy személyes hi- vásra hához iövök. Gojdu-uccs 5. sz. Steiner Sándor.

VESZEK ócska varró- gépet és kerékpárokat
Rádió és zseblámpa elemek gyári lerakata
MOTORICA
Calea Banatului 10
A szerkesztésért:
dr. STAUBER JANOS
felel.